

Bouma in Oman en Jemen

Door Harm en Henny Bouma

(bewerking Dick Baas) SANA/NUNSPEET – Als alles volgens plan is verlopen bevinden Harm en Henny Bouma zich met hun collega's in de Round Table Tour for Children 2004 zich in Saoedi-Arabië op weg naar Jordanië. Er was een aantal weken geen nieuws van hen. Het bleek niet mogelijk vanuit het Midden-Oosten e-mails te versturen. Ook telefoonverbindingen werkten niet goed. Vanuit Sana, de hoofdstad van Jemen was weer contact mogelijk. En dat betekent een uitgebreid verslag. Daarvan nu een samenvatting.

We zaten in Bombay in India. Met het vliegtuig zijn we vanuit Mumbai via Qatar naar Dubai gevlogen. Daar moesten we lang wachten op onze auto's die we in Mumbai (Bombay) in de containers hadden gezet. De volledige chaos in de haven van Mumbai en de beruchte inefficiënte werkwijze van de Indiërs deed ons het ergste vrezzen voor een correcte afwikkeling. Gelukkig hadden we de algemeen directeur van onze scheepvaartmaatschappij leren kennen en deze man verzekerde ons er persoonlijk voor te zorgen dat alle benodigde documenten aan de kapitein van het containerschip persoonlijk zouden worden overhandigd. Hun eigen kantoor in Dubai heeft ons vervolgens inderdaad efficiënt verder geholpen door alle douanefaciliteiten in Dubai. In Dubai worden per maand ongeveer drieduizend auto's afgehandeld als transit, meestal van dubieuze herkomst uit Europa en Japan en bestemd voor Afrika. Een moderne vorm van piraterij zoals ons vrij onomwonden werd uitgelegd. Auto's inklaren zoals wij dat wilden gebeurt bijna

nooit. Wel kregen we alle welwillende hulp van de havenautoriteiten en de douanemensen. Uiteindelijk, na acht dagen wachten en twee dagen administratieve afwikkeling, uitladen en inklaren hadden we eindelijk onze auto's terug. Een goed gevoel. De tijd voor onderhoudsbeurten was eigenlijk te kort, maar het noodzakelijke gebeurde. Hierbij bleek wel dat de auto's het tijdens het lange traject door China en Tibet erg voor de kiezen hebben gehad. Verschillende gebroken veren en kapotte schokdempers moesten vervangen worden.

Op een vrijdagochtend, de islamitische zondag, vertrokken wij uit Dubai, begeleid door een aantal journalisten en Laroclub leden uit Dubai. Ze hadden naar hun idee een moeilijk traject door een meestal droogstaande rivierbedding (wadi) uitgezet om ons nog wat kneepjes bij te brengen. Maar dat pakte natuurlijk anders uit, want inmiddels zijn we aan veel moeilijker en gevaarlijker trajecten gewend. Maar het was een leuke rit, afgesloten met een perfect buffet in een uiterst luxueus hotel aan de kust. Vandaar gingen we alleen verder om zo dicht mogelijk bij de grens met Oman te overnachten om de volgende morgen gelijk de grens over te gaan. Dat viel toch nog tegen omdat een auto met rechts stuur eerst niet toegelaten zou worden. De discussie daarover duurde twee uur. Daarna werd pas begonnen met de afwikkeling van de overige papieren. Totaal stonden we dus ruim vier uur aan de grens. We hebben weinig van Oman meegekregen, omdat het reischema ons in een moordend tempo met veel te lange dagetappes door Oman liet scheuren. Oman is een schoon land met een zeer vooruitstrevende milieuwetgeving. Het is

een van de dunst bevolkte landen ter wereld. Het bestaat hoofdzakelijk uit kale rotsen, bergen en woestijn. We brachten een bezoek aan het strand waar de groene reuzenschildpadden aan land komen om eieren te leggen. Het is indrukwekkend en aandoenlijk hoe deze grote dieren na het leggen van de eieren zichzelf weer vanonder het zand vandaan graven en weer naar zee schuifelen. De mannetjes blijven hun hele leven in zee, de vrouwtjes leggen voor het eerst eieren als ze tussen de 20 en 25 jaar oud zijn en komen daarna eens in de vier jaar aan land om eieren te leggen. Bijzonder is dat de eieren exact vier weken later uitkomen op het zelfde uur als ze gelegd zijn. Eieren die 's avonds om elf uur zijn gelegd komen ook om elf uur 's avonds uit. We hebben verschillende jonge schildpadjes zien uitkomen en naar zee zien scharrelen. De jonge schildpadden die 's morgens naar zee lopen, hebben vrijwel geen enkele kans. De meeuwen en de vossen wachten ze al op. Ook vissen in zee zijn verzet op dit jonge spul, waarvan ze overigens alleen de kop eten. Uiteindelijk haalt slechts één op de duizend eieren het tot een volwassen schildpad. De groene reuzenschildpad is heel tam. Je kunt ze rustig onder de kin strelen. Bij de rode soortgenoot is dat niet aan te bevelen: dat kan je je duim kosten. Vanaf hier reden we richting Jemen. Niet langs de kust zoals oorspronkelijk gepland, want vanwege een zandstorm waarvan we al dagen last hadden, waren verschillende wegen dichtgeschoven. We moesten een lange omweg maken en ontkwamen toch niet aan de zandstorm. Dwars door de woestijn en door een olieveld reden we honderden kilometers tot de grens met Jemen.

In Dubai had ik in de zeer sterke temperatuurwisselingen tussen buiten (46 graden) en binnen (18 graden airco) een acute bronchitis opgelopen die me zo langzaam alle energie wegnam. Ik voelde me slecht, maar het reizen in een groep maakt het meestal niet mogelijk om de noodzakelijke rust te nemen. Uiteindelijk ging het zo slecht dat ik niet meer zelf reed en in Jemen een ziekenhuisarts bezocht. Die bevond longen en hart en alle systemen in orde, maar diagnoseerde wel een acute bronchitis en schreef een antibioticumkuur voor. Deze bracht gelukkig een duidelijke verbetering maar van de eerste dagen in Jemen weet ik dus niets meer. We kozen er uiteindelijk voor om enkele dagen langer dan de groep in San'a te blijven om bij te komen. Ook omdat Henny sinds het begin van India kampte met een diarree die soms heviger, soms minder heftig, maar altijd aanwezig was. We besloten via een arts van de Nederlandse ambassade in San'a een laboratoriumonderzoek te laten doen in het Yemen-German Hospital. Binnen een uur de uitslag, inderdaad "een beest" (een amoebenparasiet), waarschijnlijk opgelopen in India. Ook hier moest een gerichte antibioticumkuur Henny van alle problemen afhelpen. Naast de tijdelijke dip in onze gezondheid, en daardoor ook een zekere reismoeheid, waren er

ook mooie zaken. San'a en met name het grote oude deel is waarschijnlijk de meest Arabische stad die je je kunt wensen. Van oudsher was de stad het centrum van de specerijen- en wierookhandel met Rome. De gebouwen zijn zeer organisch. Niets is haaks.

Maar prachtig in hun samenhang. Vaak ook mooi onderhouden, prachtige vensters, vaak met gekleurd glas. En zeker 's avonds is dat een sprookje. De souks zijn fantastisch. Alles wat je je maar kunt denken vind je hier, zilver, goud specerijen, smederijen, hout-

bewerkers en oliemolens door kamelen aangedreven. En dat alles in een authentieke sfeer. Per jaar bezoeken ongeveer honderd toeristen dit land! We sloten ons weer bij de groep aan die in de afgelopen dagen een "excursie" naar het zuiden heeft gemaakt. Voor ons

was rust even belangrijker. En dan naar Saoedi-Arabië en daarna naar Jordanië en dat is gevoelsmatig toch al weer een stuk dichterbij huis. We zien nu toch al wel uit naar onze thuiskomst.